

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Projekt:

KŘÍŽEM KRÁŽEM CZ.07.4.68/0.0/0.0/19_071/0002026

Metody a formy vzdělávání dětí s OMJ (odlišným mateřským jazykem)

Hostitelské školy:

Centro Infantil/ Escola Maria Eugénia de Canavial – Lactário
Escola Básica do 1ºCiclo com Pré-escolar do Areeiro e Lombada

Z Mateřské školy Libocká, Praha 6:

Dana TUMOVÁ

Mgr. Lucie ŠTANGLEROVÁ

STÁŽ MADEIRA, FUNCHAL

29.3.-1.4.2022

O MADEIŘE

- Autonomní území Portugalska
- Ostrov v Atlantickém oceánu
- Hlavní město: Funchal
- Úřední jazyk: portugalština
- Náboženství: římsko-katolické
- Ostrov věčného jara – teploty v rozmezí 16-25°C
- Zdroj obživy na Madeiře: cestovní ruch, výroba vína, zemědělství, krajkářství, košíkářství
- Ostrov vulkanického původu s úrodnou půdou, jedinečný zavlažovací systém zvaný levády

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- **PV na Madeiře** je součástí **vzdělávacího systému Portugalska**
- Je pro **děti 3-6 let**, řídí se **školským zákonem** a spadá pod **Ministerstvo školství**
- **PV není povinné**, povinná školní docházka začíná na ZŠ, končí studiem na střední škole a trvá dohromady 12 let
- V **autonomních oblastech** Azory a **Madeira** jsou regionální vlády **odpovědné** za definování národní vzdělávací politiky ve smyslu regionálního plánu a řízení lidských, materiálních a finančních zdrojů prostřednictvím příslušných **regionálních sekretariátů pro vzdělávání**
- Více na: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/portugal_en
- **Mateřské školy bývají zřizovány dohromady se základní školou** v rámci jedné vzdělávací instituce (společná budova, areál s vymezenými třídami pro MŠ a ZŠ, ředitel pro MŠ může a nemusí být stejný jako pro ZŠ)
- Často bývají součástí i **jesle** (pro zajištění dětí do 3 let), **nejsou** však **součástí vzdělávacího systému** (Ministerstvo práce, solidarity a sociálního zabezpečení)
- **Výše školného** je určována **dle sociálních poměrů dané rodiny**
- Vzdělání pedagogů – **učitel min. Bc.** , **asistent profesní kurz** (1-3 roky)
- Běžně do MŠ docházejí **externí učitelé HV**, tělocviku, AJ, apod. a **bývají to muži**
- Pro **PV na Madeiře** je velmi důležitá **lidová kultura** (hudba, tanec, karnevaly, oslava církevních svátků, Den otců) a **ekologie-recyklace** (soběstačnost ostrova)

Centro Infantil/ Escola Maria Eugénia de Canavial - Lactário

- Maria Eugénia de Canavial byla portugalská filantropka katolického vyznání, věnovala se charitativní činnosti a mimo jiné založila v roce 1908 instituci pro pomoc slabým a chudým dětem
- V dnešních dnech je **škola církevní - katolická**, ale mohou ji navštěvovat děti jakéhokoliv vyznání (i bez vyznání)
- Centro Infantil/Escola ME de Canavial zahrnuje **jesle, mateřskou i základní školu**

MATEŘSKÁ ŠKOLA

- Provoz MŠ je 8:00-18:30 hod
- MŠ má **6 homogenních tříd** po **25 dětech**
- Třidu vede **1 učitelka** a **2 asistentky**
- Třidu otevírá asistentka, učitelka přichází v 9 hod a má šestihodinový úvazek, zavírá druhá asistentka
- **Externí učitelé na HV a gymnastiku**
- Prostory MŠ se nacházejí v přízemí budovy, kde má MŠ také vlastní jídelnu
- **Uniformy v MŠ** - pro zaměstnance (učitelé zelené, asistenti růžové, provozní personál modré) i pro děti (děvčata červené, chlapci modré)
- MŠ má vlastní ředitelku

Centro Infantil/ Escola Maria Eugénia de Canavial - Lactário

OMJ v MŠ

- MŠ navštěvují i **děti s OMJ** původem z **Venezuely, Ruska, Irska**, jsou součástí běžných tříd
- Pedagogové pro snadnější komunikaci a začlenění dětí s OMJ využívají hojně **piktogramů, názorných pomůcek (přehled docházky, počasí, narozenin, kalendář), fotografií dětí (označení pracovních pomůcek, věšáků, kapsářů, osobních šanonů)**
- Děti s OMJ a i jejich rodiče velmi oceňují **barevné uniformy** zaměstnanců – lepší orientace a **přímá komunikace s pedagogy**
- Škola **nemá** k dispozici **překladatele**, s rodinami s OMJ komunikují **anglicky**

Escola Básica do 1ºCiclo com Pré-escolar do Areeiro e Lombada

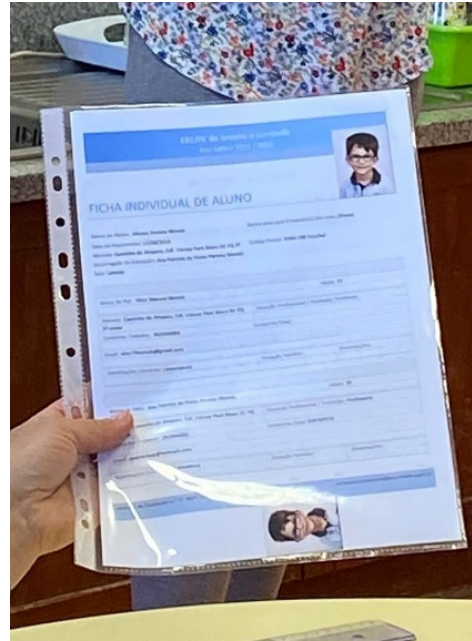
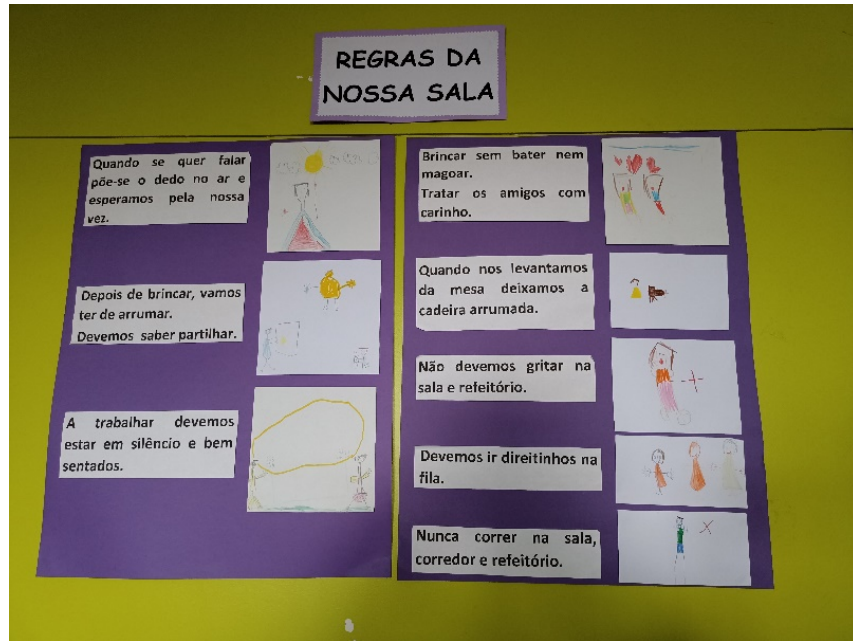
- Menší alá venkovská škola, nachází se v okrajové městské části São Martinho ve Funchalu
- Součástí je MŠ a ZŠ 1. cyklu (1.-4. třída)
- Přijímány jsou děti převážně z okolí školy, a to z oblasti Lombada, Quebradas, Areeiro a Vitória
- Škola je rozdělena do dvou budov v oblastech Aeeiro a Lombada

MATEŘSKÁ ŠKOLA LOMBADA

- Provoz MŠ 8:15-18:15 hod s volným příchodem (bez uzamykání MŠ)
- MŠ má dvě heterogenní třídy (21+20 dětí)
- Třídu vede 1 učitelka a 1-2 asistentky (dle počtu dětí s OMJ a podpurných opatření)
- Třídu otevírá učitelka, zavírá asistentka
- Externí učitelé na HV a dramatiku, angličtinu, literaturu (literatura a AJ jsou povinně voltelné)
- MŠ se nachází v 1. patře budovy (ve 2. patře je ZŠ)
- Součástí školy je i jídelna s vlastní kuchyní, venkovní hřiště ve vnitrobloku
- MŠ a ZŠ má jednu ředitelku

Escola Básica do 1ºCiclo com Pré-escolar do Areeiro e Lombada

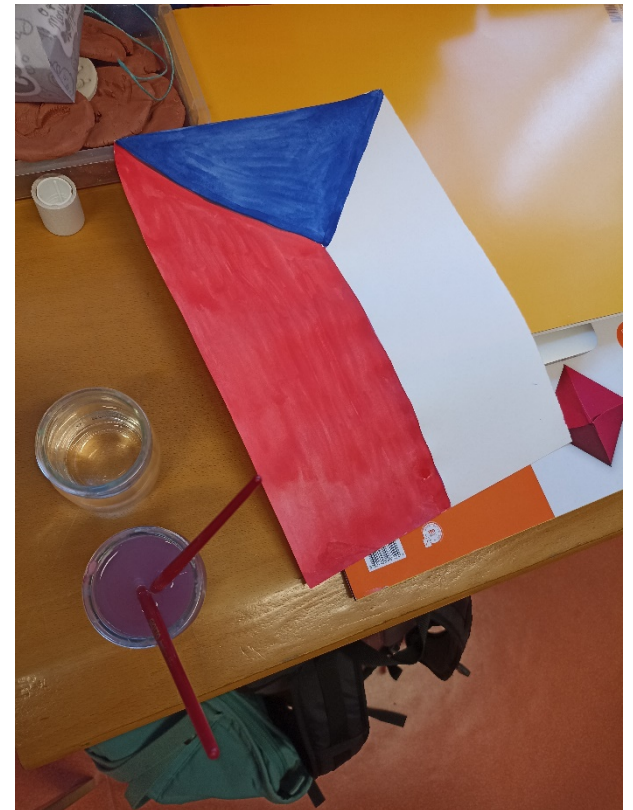
OMJ v MŠ

- **Děti s OMJ** původem z **Venezuely** a **Číny**, jsou součástí běžných tříd a účastní se všech vzděl. aktivit a činností
- **Učitelka přizpůsobuje dětem s OMJ úroveň komunikace v portugalštině dle jejich úrovně znalosti jazyka** (popř. se sama naučí několik základních slovíček v jazyce dítěte s OMJ) **a volí takové úkoly a aktivity, aby se mohlo dítě s OMJ zapojit a bylo úspěšné**
- **Učitelka vede portfolio, kam zaznamenává pokroky dětí s OMJ a dvakrát ročně píše slovní hodnocení**
- Po třídě jsou rozmístěny **piktogramy, názorné pomůcky (přehled docházky, počasí, narozenin, kalendář), fotografie dětí (označení pracovních pomůcek, věšáků, osobních šanonů)**
- Možnost **AJ pro děti v rámci vzdělávací nabídky** školy
- MŠ **nemá** k dispozici **překladaatele**, s rodiči komunikuje **anglicky**

PŘÍNOSY STÁŽE PRO NAŠI PRAXI

- Na zahraniční stáži jsme byly obě poprvé a byla to **obrovská zkušenost**, která nás **posunula** zase o kus **dál v naší učitelské profesi**.
- Madeirské prostředí se tolik liší od toho našeho v ČR a bylo **velmi zajímavé a obohacující setkat se s místním způsobem života, nahlédnout do místního vzdělávání a sdílet** s madeirskými kolegyněmi **zkušenosti**.
- **Lidé na Madeiře** jsou celkově **velmi přátelští, vstřícní a tolerantní** a přesně takto nás přijali i v hostitelských školách. **Tento způsob jednání jsme pozorovaly i při práci s dětmi, při komunikaci s rodiči i mezi pedagogy**.
- **Škola děti s OMJ i jejich rodiny přijímá s otevřenou náručí** a je připravena jim dle svých možností pomoci. A ne „protože musí“, ale **protože je to přirozené** (dané místní mentalitou).
- S kolegyní jsme si díky této stáži **uvědomily jak těžké je pro děti s OMJ, když se najednou ocitnou v jiné kultuře**, která se může diametrálně lišit od té jejich. Na to budeme rozhodně myslet při naší další práci s dětmi s OMJ a budeme hledat další způsoby jak jim co nejlépe pomoci.
- Díky stáži jsme měly možnost načerpat **novou inspiraci: velkoformátové tabulky přehledu docházky, počasí, kalendáře**, které **děti samy denně vyplňují a učitelka komentuje pomocí pojmů či jednoduchých vět = každodenní rituál, opakující se jednoduchá slova**, děti díky tomu lépe a **rychleji rozumí jak pojmům, tak souvislostem**.
- Budeme **se snažit do naší praxe přenést madeirský maximálně empatický přístup k dětem s OMJ**.
- Dále se nám **velmi líbil systém uniforem** (zaměstnanci školy - vizuální rozlišení učitel/ asistent/ provoz = **snazší orientace pro rodiny s OMJ kdo je kdo**, uniformy pro děti - buď jednotné nebo barevné rozlišení dle třídy, kterou dítě navštěvuje = **snazší orientace pro dítě kam patří**, dále **uniforma maže rozdíly mezi dětmi** jako např. odlišný původ, rozdílné sociální poměry rodin).

DĚKUJEME ZA VAŠI POZORNOST!

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

